

ADVOKATFIRMA
CHRISTIAN HARLANG

Københavns Byret
Domhuset, Nytorv
1450 København K.

J.nr. 101825
CHA/PEH/CFJ

STÆVNING

Som advokat for

c/o Advokatfirma Christian Harlang
Nytorg 5
1450 København k
(v/ advokat Christian Harlang)

indstævner jeg herved

Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 42
1060 København K

Under nærværende sag giver jeg møde for sagsøger, for hvem der nedlægges følgende:

1. Påstande

Påstand 1

Sagsøgte, Forsvarsministeriet, tilpligtes til sagsøgeren at betale kr. 50.001 med renter fra sagens anlæg.

Påstand 2

Sagsøgte tilpligtes at anerkende:

Principal:

under nærværende domstolssagers behandling at have pligt til at tilvejebringe effektiv oplysning af sagsøgernes rimeligt begrundede anførsler om tortur, m.v., jf. statens undersøgelsesforpligtelser ifølge Den Europæiske Menneskerettighedskonventions art. 3, jf. art. 1 og art. 13, der ved lov nr. 285 af 1992 er inkorporeret som en del af national dansk ret.

Subsidiært:

at sagsøgte har pligt til at foranledige en effektiv, officiel, uafhængig og særskilt undersøgelse af, om sagsøgerne har været udsat for tortur eller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf som følge af sagsøgtes handlinger og/eller undladelser jf. statens undersøgelsesforpligtelser ifølge Den Europæiske Menneskerettighedskonventions art. 3, jf. art. 1 og art. 13, der ved lov nr. 285 af 1992 er inkorporeret som en del af national dansk ret.

Bemærkninger til påstand 1:

Det anførte påstandsbeløb er af omkostningsmæssige grunde (foreløbigt) begrænset til sagsøgers reducerede godtgørelseskrav.

Beløbspåstandens størrelse indebærer endvidere, at bestemmelserne om såkaldte "småsager", jf. retsplejelovens kapitel 39, ikke finder anvendelse. (Erfaring er, at en sådan fremgangsmåde er nødvendig for at undgå, at sagen evt. lider skade ved forsinkelse ved rettens automatiske overførsel af sager med beløbspåstande på op til og med kr. 50.000,- til den såkaldte "småsagsproces".)

I betragtning af at sagsøgeren har været udsat for tortur, endda af grov karakter, må det anførte påstandsbeløb betragtes som lavt, selv efter den såkaldte "tilbageholdende" praksis, der kendes fra de danske domstole, og selvsagt i særlig grad når erstatningsniveauerne ifølge Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol tages i betragtning.

Ressourcemæssigt står sagsøgeren i denne sag svagt overfor den sagsøgte stat. Derfor har det været nødvendigt at foretage disse tilpasninger (foreløbigt) af procesførelsen med henblik på overhovedet at kunne anlægge sagen.

Således må sagsøgte påregne, at sagsøgeren senere i sagsforløbet forhøjer påstanden i overensstemmelse med herfor gældende regler.

Der henvises til pkt. 7, nedenfor på side 14.

SAGSFREMSTILLING OG HOVEDANBRINGENDER

2. Sagsfremstilling.

Nærværende offentligretlige sag angår sagsøgerens krav på tortgodtgørelse som følge af de krænkende, retsstridige behandlinger, han har været udsat for under danske styrkers tilfangetagelse d. 9. marts 2004 og efterfølgende vedvarende frihedsberøvelse af ham i byen Korna og basen Alkuyout, Irak, hvor han var udsat for tortur og umenneskelig og nedværdigende behandling, hvilket er i modstrid med gældende dansk ret med tilhørende folkeretlige forpligtelser.

Sagsøgerens krav er således baseret på erstatningsretlige regler, hvorunder bl.a. indgår de forpligtelser, som følger af international ret.

2.1. Personlige oplysninger

Sagsøgers navn er _____ født den _____ i _____ amt i Basra governorate (**bilag 1**). _____ er gift og har i alt 8 børn. (4 drenge, 4 piger). Han er _____, uddannet på seminariet i _____ og har arbejdet som skoleinspektør i _____.

Sagsøger var engageret i lokalområdet og var en del af en frivilliggruppe på ca. 50 personer, der havde til formål at beskytte nærområdet og lave andet frivilligt arbejde, ex. indsamling af skrald. Sagsøger var leder af gruppen pga. offentlig anseelse og alder.

Det frivillige korps ydede beskyttelse til domstolen og politistationen. Denne beskyttelse bestod af, at disse stod vagt, dog civilt påklædt og uden våben, i det disse instanser var konkret truede af radikale militser. De radikale militser var de samme, som dem der angreb danske og britiske styrker og bortførte borgere.

2.2. Tilfangetagelsen

Den 9. marts 2004 ved ca. 21-tiden blev sagsøger taget til fange i byen _____ på _____-gaden, der ligger i nærheden af politistationen og domstolen.

Tilfangetagelsen foregik ved, at de danske styrker spurgte efter sagsøger og to andre personer, hvem de havde navnene på og udbad sig mulighed for at stille dem spørgsmål. Forhøret skulle, efter hvad de danske styrker havde oplyst, vare maksimalt 15 min.

Sagsøger var på vej hen til en sygeplejeskole på gaden, der ligger parallelt med _____-gaden, hvor sagsøger skulle holde pause sammen med en anden gruppe.

På dette tidspunkt havde de danske styrker omringet sygeplejeskolen vha.

militære køretøjer og infanteri. Således var medlemmer af borgerkorpset fanget inde i sygeplejeskolen. Sagsøger gik af den årsag i dialog med de danske styrker, som han kunne kende på skuldermærker, flag samt stafferinger på køretøjerne.

De danske soldater spurgte efter sagsøgers navn, hvilket han gav dem. Soldaterne meddelte dommeren og politimesteren, at organisationen var illegitim og derfor ikke måtte være at finde nogen steder.

1½ time senere, anmodede de danske militære styrker om, at sagsøger og to andre personer fra frivilligkorpset fulgte med til uddybende interviews på den danske base. Herefter blev sagsøger og de to andre bundet for øjnene og på hænderne, skubbet hårdt ind i et dansk køretøj af bevæbnede soldater og presningen blev lukket bag dem.

2.3. Vedvarende frihedsberøvelse

Den efterfølgende køretur frem til det danske hovedkvarter i Korna tog ca. 15 min.

Sagsøger ventede ca. en time på basen, hvorefter sagsøger hørte flere motorkøretøjer. De stadig bundne fanger blev derefter i militære køretøjer transporteret til en base ved navn Alkhuyout.

Sagsøger blev hevet ud af køretøjet under slag og spark og blev herefter placeret i en knælende stilling udenfor i det fri i 1½ time. Klokken var nu ca. 22.30, og temperaturen var under 10 grader. Sagsøger havde ikke mulighed for at kommunikere med de danske soldater eller mulighed for at besørge, hvorfor han måtte gøre det i sine bukser.

Sagsøger blev efter noget tid ført fra stedet, hvor han var placeret i en knælende stilling. Stedet sagsøger blev ført til, var et halvcirkel-formet rum lavet af sandsække og med pigtråd som loft. Øjenbindet blev fjernet, og sagsøger blev tvunget til at sidde i en smertefuld position, hvor sagsøger stod halvt på knæ med hænderne oppe.

På et tidspunkt faldt sagsøger lidt sammen, hvorefter to soldater kom ind og slog og sparkede ham. Sagsøger blev udsat for så hårde og voldsomme slag i bl.a. ansigtet, at sagsøgers tænder faldt ud, og han blødte kraftigt. Hver gang sagsøger faldt sammen fra den smertefulde position, blev han slået. Sagsøger faldt sammen 3 gange med 1½ times mellemrum.

Herefter, blev sagsøger, ved to danske soldaters træk - en i hver arm i hver arm - trukket flere 100 meter hen ad området og ind i et forhørslokale. Sagsøgers tøj blev næsten trukket af sagsøger ved trækningen. Sagsøger bliver i alt slæbt på denne måde tre gange.

Sagsøger blev ikke slået under forhørene, men imellem forhørene skulle sagsøger stå i den smertefulde stilling beskrevet ovenfor. Sidste forhør var færdigt omkring kl. 05 næste morgen. Således var sagsøger i forhør samlet set fra kl. 22:30 til 05.00 dagen efter.

Sagsøger blev slæbt tilbage til rummet af sandsække og pigtråd foroven. De danske soldater tvang sagsøger til at hænge med hænderne holdende om pigtråden. Hvis sagsøger forsøgte at slippe fri fra positionen, slog og sparkede soldaterne sagsøger.

På et tidspunkt besvimede sagsøger og vågnede op ved 13-tiden. Her fik sagsøger vand for første gang siden sin tilfangetagelse og blev behandlet af nogle sygeplejersker. Sagsøger opdagede, at han havde besørget i sine bukser, og da fik sagsøger mulighed for at gå på toilettet. Sagsøger var stadig iført det beskidte tøj.

Soldaterne førte sagsøger ud af basen med køretøjer, der kørte i konvoj, og kørte til det danske kommandocenter i Korna by. Foran kommandocentret fik sagsøger og de andre tilbageleveret deres identitetspapirer. Sagsøger blev sammen med de andre tilfangetagne løsladt omkring kl.14 og fik besked på at forlade området.

2.4. Efter løsladelse

Sagsøger blev efter hjemkomst ved 3-4-tiden kørt på hospitalet af sin familie. Sagsøger led på dette tidspunkt af højt blodtryk, problemer med lungerne,

irritabel tyktarm, oppustet mave og vandladning, forårsaget af den behandling han havde været udsat for. Desuden manglede sagsøger 4 tænder. Sagsøger var indlagt på hospitalet i 4 timer.

2.5. Forsøg på klage direkte efter forløbet

Sagsøger henvendte sig, grundet den retsstridige og grove behandling under frihedsberøvelsen, til frivilligkorpsets dommer. Dommeren noterede klagen i retsbøgerne, men kunne ikke gøre mere, da domstolene i Irak ikke modtog klager over de internationale styrker. Dommeren bragte herefter sammen med en lokal klanleder forholdet op overfor de danske styrker, hvilket ikke gav noget resultat. Sagsøger havde ringet til advokaterne i Irak ift. erstatningssagen, men mapperne omhandlende sagen var i de danske styrkers besiddelse.

2.6. Forhør igen i 2004

I oktober 2004 blev sagsøger indkaldt af den danske militærjurist Kenneth O. Buhl til et forhør på den danske bataljons Al-Shaibah-base (bilag 2)¹. Det fremgår af dette bilag, at indkaldelsen er sket på det danske militærs brevpapir. Sagsøger bad i den forbindelse om en undskyldning samt kompensation for svie og smerte, hvilket han ikke fik. Sagsøger fik alene transportomkostningerne for dette forhør kompenseret med 30 USD. Beløbet blev udbetalt af det danske militær.

3. De påberåbte torturhandlinger.

3.1. Forud for og under tilfangetagelsen.

- Sagsøger blev udsat for retskrænkelser under tilfangetagelsen, herunder ved at blive iført øjenblænde og herefter udsat for hårdhændet behandling.

3.2. Under den vedvarende frihedsberøvelse.

- Sagsøger blev udsat for retskrænkelser under frihedsberøvelsen, herunder ved at sagsøger blev tildelt spark og slag; desuden tvunget til at besørge i

¹ S. 1 – 3 af dokumentet er oversættelse fra arabisk til dansk (uautoriseret).

sine bukser; samt placeret udendørs, på et tidspunkt af dagen, hvor den gennemsnitlige temperatur var meget lav; sagsøger blev desuden krænket ved at blive tvunget til at opretholde smertefulde positioner; samt under forhør at blive tildelt utallige spark og slag; sagsøger blev trukket over jorden og nægtet vand at drikke.

4. Særligt om statens undersøgelsesforpligtelse.

Nærværende afsnit drejer sig om den principale og subsidiære anerkendelsespåstand 2, om statens undersøgelsesforpligtelse efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions² art. 3, jf. art. 1 og 13.

Undersøgelsesforpligtelsen påhviler såvel domstolene som sagsøgte, repræsenteret ved Kammeradvokaten.

4.1. Pligten.

Efter Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols³ helt faste praksis har stater, som har tiltrådt og ratificeret EMRK, pligt til på en uafhængig og effektiv måde at foretage en undersøgelse af rimeligt begrundede krav/anmeldelser/anførsler⁴ fra personer, som oplyser at have været udsat for tortur eller anden alvorlig mishandling i strid med EMRK art. 3, jf. f.eks. EMDs dom af 28. oktober 1998 i sagerne Assenov m.fl. mod Bulgarien, præmis 102:

„The Court considers that, in these circumstances, where an individual raises an arguable claim that he has been seriously ill-treated by the police or other such agents of the State unlawfully and in breach of Article 3, that provision, read in conjunction with the State’s general duty under Article 1 of the Convention to “secure to everyone within their jurisdiction the rights and freedoms defined in ... [the] Convention”, requires by implication that there

² Herefter ”EMRK”.

³ Herefter ”EMD”.

⁴ På engelsk, jf. EMDs domspraksis: ”credible assertion”, jf. f.eks. EMDs dom af 20. juli 2000 i sagen Caloc mod Frankrig, præmis 89, eller ”arguable claim” jf. f.eks. EMDs dom af 28. oktober 1998 i sagerne Assenov m.fl. mod Bulgarien, præmis 102.

should be an effective official investigation. This investigation, as with that under Article 2, should be capable of leading to the identification and punishment of those responsible (see, in relation to Article 2 of the Convention, ...). If this were not the case, the general legal prohibition of torture and inhuman and degrading treatment and punishment, despite its fundamental importance (see paragraph 93 above), would be ineffective in practice and it would be possible in some cases for agents of the State to abuse the rights of those within their control with virtual impunity."

Dette betyder, oversat til dansk:

"Retten finder, at under disse omstændigheder, hvor et individ fremfører en rimeligt begrundet anmeldelse om at være blevet alvorligt mishandlet af politiet eller andre repræsentanter for staten på ulovlig måde og i strid med art. 3, da kræver denne bestemmelse, læst i sammenhæng med statens generelle forpligtelse i henhold til Konventionens art. 1 om at "sikre alle indenfor deres jurisdiktion de rettigheder og friheder, som fastsættes i Konventionen", implicit en effektiv, officiel undersøgelse. Denne undersøgelse, som den under art. 2, skal kunne føre til identifikation og straf af de ansvarlige (se i relation til art. 2 ...). Hvis dette ikke var tilfældet, ville det generelle retlige forbud mod tortur og umenneskelig og nedværdigende behandling og straf, til trods for sin fundamentale betydning (se præmis 93 ovenfor), være ineffektivt i praksis, og statens repræsentanter ville i visse tilfælde praktisk taget ustraffet kunne krænke de individers rettigheder, som er indenfor repræsentanternes kontrol."

Undersøgelsespligten foreligger også, hvor danske myndigheder, herunder domstolene, konfronteres med klare oplysninger i officielle dokumenter, herunder lægeerklæringer, der giver grundlag for at antage, at personer har været udsat for behandling i strid med EMRK art. 3, jf. f.eks. EMDs dom af 6. april 2004 i sagerne Ahmet Özkan m.fl. mod Tyrkiet, præmis 359.

Hvis sådanne undersøgelser ikke foretages effektivt, d.v.s. af et organ, som er uafhængigt af den eller de, der undersøges (in casu: det danske militær), indenfor rimelig tid, vil pågældende medlemsstat krænke sine forpligtelser og de pågældende personers rettigheder efter EMRK art. 3, jf. art. 1 og 13.

For så vidt angår art. 13, udgør statens nægtelse af at foretage de relevante undersøgelser af rimeligt begrundede anklager om torturforbrydelser en krænkelse af (det mulige) torturoffers ret til et effektivt, nationalt retsmiddel.

Der kan henvises til f.eks. EMDs dom af 18. december 1996 i sagen Aksoy mod Tyrkiet, præmis 98, dom af 15. november 1996 i sagen Chahal mod Storbritannien, præmis 151 og dom af 4. februar 2016 i sagen Hilal Mammadov mod Azerbaidjan, præmis 90 – 92.

4.2. Der er tale om rimeligt begrundede krav i nærværende sag.

I nærværende sag har danske myndigheder, in casu domstolene, fået forelagt oplysninger i form af stævning og bilag, som giver fuldt tilstrækkeligt grundlag for at antage, at sagsøgeren har været udsat for behandling i strid med EMRK art. 3.

4.3. Domstolenes statslige opfyldelsesadgang.

I nærværende sags kontradiktoriske former har domstolene kompetence til og mulighed for at foranledige opfyldelse af den undersøgelsesadgang, som sagsøgerne ifølge EMRK art. 3, jf. art. 1 og 13, jf. § 1 i lov nr. 285 af 1992 om inkorporering af EMRK, har krav på.

Retten kan således opfordre en part til at fremlægge dokumenter, tilvejebringe syn og skøn eller i øvrigt føre bevis, når sagens faktiske omstændigheder uden sådan bevisførelse ville henstå som uvisse, jf. retsplejelovens § 339, stk. 3.

Skulle sagsøgte undlade at efterkomme rettens opfordringer til at føre bevis, jf. retsplejelovens § 339, stk. 3, kan retten ved bevisbedømmelsen tillægge dette virkning til skade for sagsøgte, jf. retsplejelovens § 344, stk. 3. Der kan således foranlediges en effektiv undersøgelse af de relevante faktiske omstændigheder under nærværende sags forberedelse og hovedforhandling.

Denne fremgangsmåde er i overensstemmelse med EMDs praksis, hvorefter en stat der ikke er i stand til – eller ikke vil – fremkomme med en tilstrækkeligt velunderbygget og plausibel forklaring på, hvorfor et individ f.eks. er kommet til skade, mens han var i statens varetægt, allerede af denne grund vil blive dømt efter EMRK art. 3, jf. f.eks. EMDs dom af 27. juni 2000 i sagen Salman mod Tyrkiet, præmis 113.

I nærværende sag beror en evt. nuværende manglende mulighed for at belyse sagens faktum på, at den danske stat intet relevant har foretaget sig til efterforskning af de pågældende krænkelser i tidsmæssig nær tilknytning hertil, selv om den hele tiden har haft alle relevante oplysninger. (I henhold til pkt. 2.6 ovenfor har det danske militær været bevidst om, at der har været begået krænkelser, og at disse måtte anses for at falde ind under anvendelsesområdet i EMRK art. 3.) Dette er i givet fald en selvstændig krænkelse af de processuelle rettigheder, sagsøger har i henhold til EMRK art. 3, jf. bl.a. EMDs domme af 11. april 2000 i sagen Sevtap Veznedaroglu mod Tyrkiet, præmis 35 og 3. maj 2007 i sagen Members of the Gldani congregation of Jehovah's Witnesses m.fl. mod Georgien, præmis 119.

Domstolenes materielle procesretlige beføjelser bliver altså virkningsfulde i forhold til EMRK art. 3, selv i tilfælde, hvor sagsøgte ikke opfylder det pålagte, uanset denne som offentlig myndighed er retligt forpligtet til at medvirke til at oplyse sagen, også i overensstemmelse med gældende offentligretlige regler.

Det erindres i den forbindelse, at rettens kompetence, således som denne følger af retsplejeloven og de i retspraksis udviklede grundsætninger, skal fortolkes i lyset af Danmarks forpligtelser efter EMRK, og at adgangen til materiel procesledning er et i dansk procesret anerkendt, lovfæstet princip.

Det er ikke i strid med undersøgelsespligten efter EMRK art. 3, jf. art. 1, at denne foranlediges af en domstol, så længe denne myndighed har mulighed for at forårsage "*...investigative steps...*", jf. f.eks. EMDs dom af 6. april 2004 i sagerne Ahmet Özkan m.fl. mod Tyrkiet, præmis 359. Effektiv gennemførelse af formålet med at foretage sådanne "*investigative steps*" kan opnås ved anvendelse af ovennævnte regler i retsplejelovens §§ 339 og 344, m.v.

Den undersøgende myndighed skal tillige være uafhængig af den eller de andre myndigheder, in casu Forsvarsministeriet, som undersøges.

Domstolene har tillige mulighed for at udvirke opfyldelse af kravet om, at undersøgelsen skal være effektiv, d.v.s. gennemføres inden rimelig tid, m.v.

Det anførte viser, at der er fuld harmoni mellem retsplejelovens systems judicielle betingelser og de krav, den internationale retsorden stiller til dansk ret, og som er gjort til en direkte bestanddel heraf ved den foretagne inkorporering ved vedtagelse af lov nr. 285 af 1992 om EMRK.

4.4. Sagsøgernes subsidiære påstand 2.

Såfremt retten måtte finde, at retten alligevel ikke har kompetence til under nærværende sag at foranledige og dermed udvirke opfyldelsen af sagsøgers rettigheder efter EMRK art. 3, da er det sagsøgte selv som udøvende magt, der har denne undersøgelsesforpligtelse, jf. sagsøgers subsidiære påstand 2.

Til støtte for det materielle indhold i den subsidiære påstand henvises til pkt. 4.3 ovenfor.

Der foreligger således oplysninger, som klart underbygger rigtigheden af det af sagsøger anførte om tortur, m.v., begået overfor ham og foranlediget af danske styrkers handlinger.

4.5. Sagsøgte har indtil videre forsømt at opfylde sin undersøgelsesforpligtelse i nærværende sag.

Ved skrivelse af d. 20. april 2016 (bilag 3), er indgivet anmodning om aktindsigt i ethvert dokument, som sagsøgte eller underordnet myndighed måtte besidde vedrørende sagsøger. I samme skrivelse udbad jeg mig sagsøgte ministeriums accept af suspension i forhold til rettighedsfortabende forældelse og passivitet.

Pr. d.d. har sagsøger endnu ikke modtaget aktindsigten fra sagsøgte, der således

har overskredet fristen på 7 arbejdsdage i offentlighedslovens § 36, stk. 2.

Ligeledes har sagsøgte ikke accepteret sagsøgers suspensionsanmodning, hvorfor nærværende sagsanlæg er nødvendiggjort. Sagsøgte **opfordres (1)** på den baggrund til at fremlægge:

- I) samtlige informationer, som danske myndigheder måtte besidde om sagsøger.

Anmodning omfatter tillige grundlaget for sagsøgers tilfangetagelse samt al foreliggende materiale om gennemførslen af tilfangetagelsesoperationen og sagsøgers efterfølgende interneringsforhold, herunder afhøringer og danske styrkers monitorering af sagsøgers forhold og medicinske udtalelser i øvrigt.

- II) samtlige eksisterende regler for aktioner, som den under pkt. 2.1 beskrevne, som disse regler forelå i skreven eller uskreven form på anholdelsestidspunktet samt oplysninger om efterfølgende indførte nye regler om samme anliggender.

6. Hovedanbringender.

Til støtte for sagsøgerens påstand 1 og 2 gøres det gældende:

- at (1) danske styrker udstationeret i Irak udsatte sagsøger for tortur og/eller umenneskelig og nedværdigende behandling, bl.a. ved at påføre ham slag og spark, tvinge ham til at besørge i sine bukser, placeret udendørs i meget lav temperatur i lang tid, m.v.
- at (2) sagsøgte, som højeste ansvarlige myndighed for Forsvaret, jf. forsvarslovens § 9, er ansvarlig for ovenstående retsstridige krænkelse af sagsøger, jf. Den Europæiske Menneskerettighedskonventions art. 3, også jf. artikel 13, samt art. 5, FNs Antitorturkonvention og øvrige folkeretlige retskilder, hvilket berettiger sagsøger til tortgodtgørelse og erstatning, jf. erstatningsansvars-

lovens § 26, Den Europæiske Menneskerettighedskonventions art. 41 og Antitorturkonventionens art. 14.

Til støtte for påstand 2 gøres det endvidere gældende:

- at (3) danske myndigheder i nærværende sag har fået forelagt oplysninger i form af stævning og bilag, som giver fuldt tilstrækkeligt grundlag for at antage, at sagsøgerne har været udsat for behandling i strid med EMRK art. 3,
- at (4) i nærværende sags kontradiktoriske former har domstolene kompetence til og mulighed for at foranledige opfyldelse af den undersøgelsesadgang, som sagsøgerne har krav på, og
- at (5) det ikke er i strid med undersøgelsespligten efter EMRK art. 3, jf. art. 1, at denne foranlediges af en domstol, så længe denne myndighed har mulighed for at forårsage "*...investigative steps...*" og at en effektiv gennemførelse af formålet med at foretage sådanne "*investigative steps*" kan opnås ved anvendelse af retsplejelovens §§ 339 og 344, m.v.

Til støtte for sagsøgernes subsidiære påstand 2 gøres endvidere gældende:

- at (6) såfremt retten måtte finde, at domstolene alligevel ikke har kompetence til under nærværende sag at foranledige og dermed udvirke opfyldelsen af sagsøgernes rettigheder efter EMRK art. 3, da er det sagsøgte selv som udøvende magt, der har denne undersøgelsesforpligtelse.

7. Beregning af godtgørelses- og erstatningskravet.

Det ved nærværende stævning påstævnte beløb er foreløbigt. Efter opnåelsen af fri proces vil det blive opgjort og reguleret under hensyn til sagsøgerens krav på

dækning af faktiske tab og compensation som følge af de foreliggende overordentlige grove krænkelser.

PROCESSUELLE MEDDELELSER.

8. Henvisningsbegæring.

Sagens behandling indebærer, at domstolene skal tage stilling til spørgsmål af principiel karakter (herunder Danmarks forpligtelser efter international ret) og som har generel betydning for såvel retsudviklingen og retsanvendelsen og samtidig er samfundsmæssigt vidtrækkende.

Sagen kan få betydning for mange andre end sagsøgeren, herunder andre personer der blev frihedsberøvet af eller med bistand fra det danske militær i Irak og efterfølgende udsat for tortur eller anden umenneskelig og/eller nedværdigende behandling.

Som sagens bilag 4, s. 1, næstsidste afsnit, fremlægges indstilling af 16. december 2011 hvori forsvarschef, general Knud Bartels udtaler:

"Undersøgelsen har fastslået, at antallet af danske tilbageholdte overstiger 500 personer. I forbindelse med tidligere opgørelser vedrørende antallet af dansk tilbageholdte personer, har der været anført en række faktorer, som har medført usikkerhed vedrørende de opgjorte tal.

Det er konstateret, at der efter magtoverdragelsestidspunktet i august 2004 i et mindre antal tilfælde – i strid med de nationale direktiver og den fastsatte rollefordeling mellem irakiske enheder og internationale styrker – blev overdraget danske tilbageholdte personer til irakiske myndigheder."

Endvidere indebærer sagen stillingtagen til en lang række spørgsmål om Danmarks internationale forpligtelser i henhold til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention samt FNs antitorturkonvention. Sagens udfald vil få væsentlig betydning for det danske militærs adfærd, når det er udsendt, og dermed også være af generel betydning for retsanvendelsen og retsudviklingen,

samt samfundsmæssigt vidtrækkende.

Som følge af sagens principielle og vidtrækkende karakter anmodes retten om at henvise sagen til førsteinstansbehandling i Østre Landsret, jf. retsplejelovens § 226, stk. 1.

Sagsøgte **opfordres (2)** til snarest muligt efter modtagelsen af nærværende stævning at udtale sig til støtte for den af sagsøger fremsatte henvisningsbegæring.

Sagsøger er ikke momsregistreret.

Processuelle meddelelser til sagsøger skal tilsendes undertegnede.

Yderligere processtof forbeholdes.

København, d. 4. maj 2016

Christian Harlang

Bilag:

- Bilag 1: Sagsøgers pas, udstedt 11-10-2009.
- Bilag 2: Dansk militæranklagers indkaldelse til forhør, oktober 2004, oversat fra arabisk.
- Bilag 3: Skrivelse vedr. anmodning om aktindsigt, af 20. april 2016 til Forsvarsministeriet.
- Bilag 4: Forsvarschefens indstilling af 16. december 2011.

